

STANOVISKO č. 1/2016

leden 2016, revize červen 2018

Umístění kamerových systémů v bytových domech

1. Toto stanovisko uvádí souhrn povinností vztahujících se ke zpracování osobních údajů prostřednictvím kamerového systému či kamery se záznamem instalovaných v bytovém domě.

2. Obvyklými důvody pro zpracování osobních údajů – pořizování záznamů kamerovými systémy – jsou v případě bytových domů ochrana života a zdraví, ochrana majetku, prevence před vandalismem. Potřebnost kamerového systému musí každý, kdo kamerový systém hodlá provozovat, pečlivě uvážit a v případě potřeby musí být schopen doložit potřebnost a užitečnost kamerového systému. Provozovatel kamerového systému v bytovém domě je i v průběhu provozu povinen kdykoliv prokázat, že kamerový systém jako prostředek k ochraně majetku a osob ve zvolené lokalitě je s ohledem na jistý zásah do soukromí osob řešením proporcionálním, a to zejména ve vztahu k požadavkům na bezpečnost.

3. Jednou ze základních otázek při rozhodnutí o instalaci kamerových systémů v bytových domech je posouzení poměru mezi hodnotami, které mají být chráněny, na jedné straně (např. ochrana života a zdraví, ochrana majetku), a hodnotami, do kterých bude zasaženo, na straně druhé (ochrana soukromí). Každý, kdo hodlá instalovat a provozovat kamerový systém, musí posoudit, zda je zvolený prostředek (kamerový systém) způsobilý a potřebný k dosažení cíle (např. odradit či následně odhalit pachatele krádeže apod.) a vhodně jej kombinovat s dalšími prostředky (např. zamykání dveří, mříže apod.) tak, aby zvolené řešení nepřiměřeně nezasahovalo do práva na soukromí všech lidí, kteří se v prostorách bytového domu mohou pohybovat.

4. Při stanovení prostředků a způsobu zpracování osobních údajů (tj. při nastavení kamerového systému), je nutné přihlédnout k povaze prostor, které mají být sledovány, a to zejména k tomu, zda tyto prostory jsou obvykle průchozí nebo pouze příležitostně navštěvovány, anebo zda slouží jako bezprostřední přístup k bytům, v nichž obyvatelé domu mají nárok na nejvyšší míru soukromí.

5. Sledování prostor jako jsou sklepy, půdy a vchody do nich, garáže, kočárkárny, kolárny, prostory dopisních schránek, vnější plášť budovy (a jeho bezprostřední okolí), obvykle nevyvolává z hlediska zásad účelného a přiměřeného zpracování údajů zásadní problémy a proto lze v těchto prostorách kameru instalovat, aniž by byl nutný souhlas vlastníků či nájemníků (pozn. posuzováno z hlediska GDPR). V obdobném režimu jsou obvykle také vstupní dveře do domu, vstupní chodby k výtahům a schodištím i výtahy a schodiště. Ve všech prostorách je třeba dbát na pečlivé nastavení kamerového systému, zejména úhlu záběru kamery ve vztahu k celkovému rozsahu snímaných prostor tak, aby současně, bez dalšího výslovného posouzení dle odstavce 3, nebyla snímána jiná místa, v nichž by sledováním bylo více zasaženo soukromí obyvatel či návštěvníků domu.

6. V případě kamerového sledování vchodových dveří do bytů se jedná o prostory, jejichž záběry mohou podstatně více vypovídat o soukromém životě obyvatel domu. Provozováním kamerového systému zaměřeného na konkrétní byty může docházet k závažným zásahům do práva na ochranu soukromého a osobního života a lze jej uskutečnit jen ve výjimečných a odůvodněných případech, a to se souhlasem obyvatel dotčených bytů.

7. Praxe ukazuje, že provoz kamerového systému nelze založit na souhlasu se zpracováním osobních údajů získaného od všech obyvatel a návštěvníků domu, tento souhlas lze totiž následně kdykoliv odvolat a přináší problémy nejen v případě časté změny nájemníků nebo majitelů bytů apod., ale také nezletilých osob. Potřebným souhlasem není ani „souhlas většiny“, tj. usnesení společenství vlastníků jednotek či družstva k realizaci kamerového projektu, jedná se totiž o faktor zdůvodňující potřebnost kamerového systému.

8. Doba uchovávání záznamů musí být stanovena tak, že nepřesáhne dobu potřebnou k tomu, aby incident zaznamenaný kamerou bylo možno dále prošetřit a zajistit další nezbytné informace,

potřebné například k předání záznamu příslušným orgánům či pojišťovně. Takovou dobou je obvykle nejvýše 7 dnů, v případě příležitostně navštěvovaných prostor uvedených v odstavci 5 pak až 14 dnů. V odůvodněných případech může správce dobu prodloužit.

9. U obyvatel domu je nutné splnit informační povinnost, například prostřednictvím schůze shromáždění společenství vlastníků jednotek a následným vyvěšením nebo rozesláním informace o zpracování všem obyvatelům domu, a to ještě před zahájením zpracování. Informační povinnost vůči obyvatelům domu je nutno plnit v plném rozsahu požadovaném zákonem, neboť tento okruh subjektů údajů je správcí předem znám, a ten má tak možnost bez zbytečného odkladu informovat ještě před zahájením shromažďování údajů. Uvedené platí i v případě nových obyvatel domu, kteří se do něj přistěhují již po instalaci a spuštění kamerového systému.

10. V případě dalších osob, které do bytového domu budou přicházet nepravidelně, resp. nepředvídatelně, je správce povinen splnit informační povinnost alespoň umístěním informačních tabulek u všech vstupů do sledovaných prostor (vč. vstupu do výtahu). Informační tabulka musí obsahovat alespoň informaci, že prostor je sledován kamerovým systémem, musí zde být uveden správce – provozovatel kamerového systému, resp. kontaktní osoba nebo sdělení, kde bude subjektu údajů poskytnuta (např. v písemné podobě) kompletní informace o zpracování v rozsahu požadovaném zákonem.

11. Kamerový systém není nutno registrovat u Úřadu pro ochranu osobních údajů. Dnem 25. května 2018 nabylo účinnosti obecné nařízení (GDPR), které již podobnou registrační povinnost neukládá. Místo registrace má v souvislosti s provozováním kamerového záznamu správce povinnost vést záznamy o činnostech zpracování (k tomu podrobněji na <https://www.uouu.cz/vplyva%2Dz%2Dnbs%2Dobecného%2Dnarizeni%2Dgdpr%2Dpro%2Dnbs%2Dprovoz%2Dkamerového%2Dsystemu%2Dkrome%2Doznamení%2Dbezpečnostního%2Dincidentu%2Dnejaka%2Dnova%2Dpovinnost/d-29521/p1=2619>).

12. Je nutno určit úzký okruh osob, jež mají k zařízení přístup a jimž jediným jsou známa hesla, dále vymezit případy, kdy tyto osoby mohou k záznamům přistupovat (většinou jen případy podezření z konkrétní trestné činnosti či přestupku a škody na majetku) a stanovit kompetence a postup, jak s nimi mohou nakládat, včetně způsobu a dokumentování předání části záznamu dalším osobám (orgánům činným v trestním řízení, obecní policii, pojišťovně). Všechny přístupy k záznamům a operace s kamerovými záznamy musí být evidovány („logovány“), aby bylo zřejmé, kdo, kdy a z jakého důvodu do záznamů nahlížel. Nelze tedy libovolně přistupovat ke kamerovému systému a jeho záznamům (a manipulovat s nimi) mimo stanovený bezpečnostní režim, bez důvodu prověření konkrétního incidentu. Správce je povinen přijmout a dokumentovat řadu bezpečnostních opatření blíže viz <https://www.uouu.cz/k-nbs-provozovani-kamerovych-systemu/d-29535/p1=1099>.